

رووبه‌رووبونه‌وهی داوا کار و داوا لی‌کراو (الْخُصُومَةُ)

داوهر (القَاضِي) دواى بیستنی قسه‌ی داواکار (الْمُدَّعِي) پرسیار له‌داوا لی‌کراو (الْمُدَّعِي عَلَيْهِ) ده‌کات ، جا نه‌گه‌ر دانى پیدانا (إِعْتَرَفَ) نه‌وه بریاری پی‌ده‌دات (۱۱۱) وه‌نه‌گه‌ر دانیشی پیدانا نه‌نا نه‌وه له‌سه‌ر داواکاره که‌وا روون که‌روهه (البَيِّنَةُ) بیئیت له‌سه‌ر داواکه‌ی (۱۱۱)

(466) داوهر پی‌ویسته له‌سه‌ر بریار بدات به‌دان پیدانانی داوا لی‌کراو خو‌ی ، نه‌گه‌ر پی‌گه‌یشتو (بالغ) و ژیر (عاقل) بیئت و زوریشی لی‌نه‌کرایت . چونکه پی‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) (حدّی) شه‌ری جی‌به‌جی‌کردوه له‌سه‌ر خه‌لکی به‌دان پیدانانی خو‌یان ، وه‌ک له‌فه‌ر مووده‌که‌ی (أَبُو هُرَيْرَةَ) و (زَيْدُ بْنُ خَالِدِ الْجَهَنِّي) دا (خوایان لی‌رازی بیئت) هاتوه که‌پی‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) تپیدا فه‌رموی ((وَأَعْدُ يَا أُنَيْسُ إِلَىٰ امْرَأَةٍ هَذَا فَإِنْ إِعْتَرَفَتْ فَأَرْجُمَهَا)). واته : نه‌ی (أُنَيْس) سبه‌ی برؤ بو لای ژنی نه‌مه ، جا نه‌گه‌ر دانى پیدانا نه‌وه به‌رد بارانی بکه [رواه البخاری (5/رقم/2695) ومسلم (3/1697/1324)].

وه فه‌رموده‌که‌ی (بُرَيْدَةَ) (خوای لی‌رازی بیئت) که‌وا پی‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) ئافره‌ته (غَامِدِيَّة) که‌ی به‌رد باران (رجم) کرد به‌دان پیدانا نانی خو‌ی، یه‌ک جار [رواه مسلم (3/1695/1323)].

وه فه‌رموده‌که‌ی (إِبْنُ عُمَرَ) (خوایان لی‌رازی بیئت) که‌وا پی‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) پی‌اوو ئافره‌ته جوله‌که‌که‌ی به‌رد باران (رجم) کرد به‌دان پیدانانی خو‌یان [رواه البخاری (6/رقم/3635) ومسلم (3/1699/1326)].

(467) له‌به‌ر فه‌رموده‌که‌ی (عَبْدُ اللَّهِ بْنُ عَمْرٍو) (خوایان لی‌رازی بیئت) که‌وا پی‌غه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) فه‌رموی : ((البَيِّنَةُ عَلَى الْمُدَّعِي وَالْيَمِينُ عَلَى الْمُدَّعِي عَلَيْهِ)) . واته : روون کردنه‌وه له‌سه‌ر داوا کاره و سویند خواردنیش له‌سه‌ر داوا لی‌کراوه [رواه الترمذی (2/1356/399) والبيهقی (10/152) بنحوه وغیرهما وهو حدیث صحیح بروانه الارواء (8/265-267) وصحیح الجامع (2896)].

که هیئانی دووشایه ته (□□□) یان شایه تیک و سویندی خویشی (□□□)

وه له بهر فرموده که هی (الأشعثُ بنُ القیس) (خوای لی رازی بیئت) که وا له گه ل پیاویکدا رووبه رووی یه که بوونه وه له سهر زه وییه که له (یمن) ، جا فرمووی منیش هیئام بو لای پیغه مبهری خوا (ﷺ) ، جا پیغه مبهری خوا (ﷺ) فرمووی ((هَلْ لَكَ بَيِّنَةٌ؟)) واته : نایه هیچ شایه تیکت هیه ؟ منیش ووتم : نه ، فرمووی : ((فَيَمِينُهُ)) واته : ده سویند خواردنی نه ، ووتم : دهی سویند ده خوات ، جا پیغه مبهری خوا (ﷺ) له و کاته دا فرمووی : ((مَنْ حَلَفَ عَلَى يَمِينٍ صَبْرٍ يَقْتَطِعُ بِهَا مَالَ امْرَأَةٍ مُسْلِمٍ هُوَ فِيهَا فَاجِرٌ لِقِي اللَّهِ وَهُوَ عَلَيْهِ غَضَبَانٌ)) واته : هر که سیک سویند بخوات له سهر سویندی (صبر) بو نه وهی مالی موسولمانیکی پی دا بپریت و زه وتی بکات ، ودرویش بکات له و سوینده ی دا ، نه وه له روژی قیامت دا ده گاته وه خوای گه وره و خوایش لی تی تورپه . جا نه نایه ته دابهزی ﴿إِنَّ الَّذِينَ يَشْتَرُونَ بِعَهْدِ اللَّهِ وَأَيْمَانِهِمْ ثَمَنًا قَلِيلًا أُولَٰئِكَ لَا خَلَاقَ لَهُمْ فِي الْآخِرَةِ وَلَا يُكَلِّمُهُمُ اللَّهُ وَلَا يَنْظُرُ إِلَيْهِمْ يَوْمَ الْقِيَامَةِ وَلَا يُزَكِّيهِمْ وَلَهُمْ عَذَابٌ أَلِيمٌ﴾ (آل عمران: 77) واته : به راستی نه وانیه که په یمانی خوا و سوینده کانیاں به نرخیکی که م ده فروشن نه وانیه هیچ به هره و به شیکیان له دوا روژدا بو نییه وه خوای گه وره قسه یان له گه ل دا ناکات وه له روژی قیامت دا ته ماشایان ناکات وه له تاوانه کانیاں پاکیان ناکاته وه ، وه بو نه وانیه ناماده کراوه سزایه کی زور به نازار [رواه البخاری 5/رقم/2669] و مسلم (138/122/1) وغیرما .

وه سویندی (صبر) : نه و سوینده درویه یه که خوای گیر ده داو نارام ده گریت له سهری . (□□□) دوو شایه تی پیاو یان شایه تیک پیاو دوانی ئافرهت ، له بهر فرموده که هی خوای گه وره له سوره تی (البقرة: 282) دا که ده فرمووی : ﴿وَاسْتَشْهِدُوا شَهِيدَيْنِ مِنْ رِجَالِكُمْ فَإِنْ لَمْ يَكُونَا رَجُلَيْنِ فَرَجُلٌ وَامْرَأَتَانِ مِمَّنْ تَرْضَوْنَ مِنَ الشُّهَدَاءِ أَنْ تَضِلَّ إِحْدَاهُمَا فَتُذَكَّرَ إِحْدَاهُمَا الْأُخْرَى﴾ واته : دوو شایه له پیاوانی خوئان - موسولمانان - بکه ن به شایه ت ، جا نه گهر دووپیاو نه بو نه وه پیاویک و دوو ئافرهت له و شایه تانه ی پی رازی دهن ، تا نه گهر یه کیکیان له یادیان چوو نه وی تریان بیخاته وه یادی .

جا ئەگەر هیئای ، ئەوه داوهر (قَاضِي) بریاری بۆ دەدات ، وه ئەگەر نهیهینا ئەوه له‌سه‌ر داوا لی کراوه که‌وا سویند بخوات (۳۳۳) جا ئەگەر سویندی خوارد ئەوه بریاری بۆ دەدات ، ئیتر ئەگەر درویش بکات . (۳۳۳)

(۳۳۳) له‌به‌ر فه‌رموده‌که‌ی (إِبْنُ عَبَّاسٍ) (خوایان لی رازی بیئت) که‌وا فه‌رموی : ((پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) بریاری (قَاضِي) به‌سویند و شایه‌تیک داوه)) [رواه مسلم 1712/1337/3].

(۳۳۳) له‌به‌ر فه‌رموده‌که‌ی (عَبْدُ اللَّهِ بْنِ عُمَرَ) و فه‌رموده‌که‌ی (الْأَشْعَثُ بْنُ الْقَيْسِ) (خوایان لی رازی بیئت) بروانه (پ 467) . وه هه‌روه‌ها له‌به‌ر فه‌رموده‌که‌ی (إِبْنُ عَبَّاسٍ) (خوایان لی رازی بیئت) که‌وا پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) فه‌رموی : ((لَوْ يُعْطَى النَّاسُ بِدَعْوَاهُمْ ، لِأَدْعَى نَاسٌ دِمَاءَ رِجَالٍ وَأَمْوَالِهِمْ ، وَلَكِنَّ الْيَمِينَ عَلَى الْمُدْعَى عَلَيْهِ)) واته : ئەگەر خه‌لکی ته‌نها به‌داوا کردنیان پێیان بدریت ، ئەوه خه‌لکانیک داواوی خوینی و مالی که‌سانیک‌تر ده‌که‌ن ، به‌لکو سویند خواردن له‌سه‌ر داوالی کراوه [رواه البخاری 8/رقم/4552] و مسلم (1711/1336/3) و غیرهما .

وه فه‌رموده‌که‌ی (وَأَبُو بِنْدَةَ) (خوای لی رازی بیئت) که‌وا فه‌رموی : پیاویک له (حَضْرَمَوَاتٍ) و پیاویکیش له (کَنْدَه) هوه هاتن بۆلای پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) جا کابرای (الْحَضْرَمِي) ووتی : ئەه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا ئەمه ده‌ستی گرتوه به‌سه‌ر زه‌وییه‌که‌م دا که‌هی باوکه‌م بووه ، جا کابرای (الکِنْدِي) ووتی : ئەوه زه‌وی خۆمه به‌ده‌ستی خۆمه‌وه‌یه ده‌بچینم ، هیچ مافیکی نه‌وی تیدا نییه . پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) به‌ کابرای (الْحَضْرَمِي) فه‌رموو : ((أَلَك بَيِّنَةٌ؟)) واته : ئایه شایه‌تت هه‌یه ؟ ووتی : نه‌ه ، فه‌رموی : ((فَلَك يَمِينُهُ)) واته : جابۆت هه‌یه سویندی به‌ده‌یت ، ووتی : ئەه‌ی پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) ، به‌راستی ئەم پیاوه درۆزنه و گوپی لی نییه له‌سه‌ر هه‌رچی سویند بخوات ، وه‌له‌ هیچ خۆی ناپارێزیت ، پیغه‌مبه‌ریش فه‌رموی : ((لَيْسَ لَكَ مِنْهُ إِلَّا ذَلِكَ)) واته : هیچت بۆ نییه له‌باره‌ی ئەوه‌وه ته‌نها ئەوه نه‌بیئت ، جا که‌وته‌ری بۆ ئەوه‌ی سویند بخوات جا کاتیک پشتی هه‌لکرد پیغه‌مبه‌ری خوا (ﷺ) فه‌رموی : ((أَمَّا لَنْ حَلْفَ عَلَى مَالِهِ لِيَأْكُلَهُ ظُلْمًا ، لِيُلْقِينَ اللَّهَ وَهُوَ عَنْهُ مُعْرِضٌ)) . واته : ئەگەر سویند بخوات له‌سه‌ر

ماله‌که‌ی بۆ ئه‌وه به‌زۆلم و سته‌م بیخوات ، ئه‌وه ده‌گاته‌وه به‌خوای گه‌وره ، وه‌خوای گه‌وره پووی ئی هه‌لک‌دوه - له‌تورپه‌یی دا - [رواه مسلم (139/123/1)].
(471) له‌به‌ر فه‌رمووده‌که‌ی (وَأَيْلُ بْنُ حَجْرٍ) پێشوو ب‌پروانه (پ 471) .

له‌بلاوکراوه‌کانی مالپه‌ری ئیمان وه‌ن

www.iman1.com

هه‌میشه له‌گه‌لمان بن بۆنوویبونه‌وه‌ی ئیمان

imanonekurd@yahoo.com

